„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 16. У Новом Саду у петак 31. јануара (12. фебруара) 1886. ГОДИНА XXI.

✝

АКСАКОВ.

Он, који је у корист Славена умео да уздрма свет, умр'о је . . . а нами је тако тешко, као да смо изгубили свет.

Иван Аксаков био је див. Кад је проговорио, одјекнуо му је глас по целој Европи, а докле год допираше велика Русија, тај је глас послушан. До данас од Аксакова није било новинара од већег уплива. Што је он написао, то је морала да изведе руска влада, томе се клањао цар.

Аксаковљева љубав обухватала је подједнако цело Славенство. Да смо живили под сретнијим приликама, Аксаков би за цело распростро своју љубав на цело човечанство, али он виде где су Славени највећма потиштени, он виде где они немају пријатеља ни заштитника у широком свету, и тада је стао пред Русију и рекао: „Ти се мораш данас живље заузети.“

Српски народ има Аксакову много да заблагодари Он је већину свог труда потрошио на ослобођење српског народа од Турчина. А кад је Пеко Павловић 1885. год. почео да игра крваво коло на Балкану, Аксаков поче неуморни рад. Наступише црне прилике по Славене и Русију Европа је била против српске ствари, али Србија и Црна Гора уђоше у рат, поред свег одговарања руске дипломације. „Ми вам не можемо помоћи ако пострадате“ — говорио је руски цар, „Ми вам морамо помоћи,“ говорио је Аксаков.

И док су српски батаљони одбијали навалу турску, Аксаков је са својим друговима уздрмао и одушевио целу Русију. Кад дође до Ђуниса, цар Александар II бацио је све на коцку и подвикнуо Турцима: „стојте“ јер тако је хтела Русија. Знамо шта је после тога наступило. Јавно мњење у Русији гонило у рат, а рускотурски рат од год. 1877. то је понајвише дело — Аксакова.

Биће згоде да кажемо коју опширније о животу Аксаковљеву. За сад напомињемо, да је радио као новинар, а највећма се прославио као уредник „Москве“ и „Рус“-а. Његово поштење признају чак и противници те веле: „Он који је био личан пријатељ царев, он који је тражио све за друге, за себе није тражио никад — ништа.

Аксакова нема више, али би то значило прљати му спомен, омаловажити цео његов рад, кад би његовим пријатељима и поштовачима овладало очајање. Аксаков не би био Аксаков, Аксаков не би био див, но кепец, кад би после оноликог његовог рада, са њиме легла у гроб она мисао, коју је он носио.

Аксаков је био велики пријатељ Срба, он је учинио много по Србе на Балкану. Нека му је зато и с оне стране гроба хвала!

Велики Аксакове, мир пепелу твоме!

Писмо из Москве.

23. јануара 1886.

По страним новинама нагађа се и тврди се, да су се руски официри вратили у Бугарску, и своја права места заузели Овде није о том баш ништа познато, нит се мисли да се руски официри опет у Бугарску поврате. Извесно је толико, да се они, који су већ у Бугарској били онамо повратити неће, нит они вољу показују, да то учине, кад би баш и морали. Они официри, који су у Бугарској већ били, причају о своме трудноме положају и неприликама, које су у Бугарској имали.

И пре је било стање руских официра несносно, а какво би оно сад било? Било би у сваком погледу немогућно.

Слушао сам недавно једног младог Бугарина који се из Бугарске повратио, како он о своме јунаштву и војничком таленту прича, он је како каже, једну дружину код Сливнице командирао, и да је само још 500 Бугара више имао то би краља Милана и његов генерал-штаб живе похватао! Да сад на рачун узмете колико је који Бугарин Срба убио, и живих ухватио, то би број погинули и ухваћени Срба становништво краљевине премашио. Званични податци колико је Срба пало и у ропству било, то за Бугаре не важи.

Бугари држе да су их руски официри у нужди изневерили и Бугарску онда оставили кад је требало да је бране. Сад кад су Бугари рат сами свршили, не треба им више Руса

Тако мисле они и уверени су, као да је њихова војничка сила и Турке заустави ла, што до сад у Румелију не умашираше. Да ту иза леђа Русије нема, и да руски посланик у Цариграду, вешто оперирао није и Турској саветовао, а уједно и претио нек у Румелију не улази, то би Бугари видили шта би се од њих догодило

Ако се руски официри у Бугарску поврате, то би могло бити, да се само већи чинови од полковника поврате. Али како се чује, да у договору између Бугарске и Турске и то стоји, да наименовање бугарски официра од капетана на више Порти право припада, то руског официра у Бугарској бити неће, и онда с богом и дисциплино у бугарској војсци.

Но данас судбина Турске зависи искључиво од Русије. Русија код данашњи констелација, и као што ствари стоје неће, нит мисли у Турску дирати, шта више, има изгледа, да ће се с Турском како тако погодити.

Овде као да су дошли до тога уверења да би штетљиво било кад би се још за неко време султанова власт у Европи уништила, кад виде, да балкански народи кроз 500 година ништа научили нит заборавили нису, но се само крваве међу собом.

У Русији врло су разјарени, што разне стране новине, из Бугарске сваког тренутка против Русије којекакве лажарије и измишљотине пишу, а Бугари место да то опозову и опровргавају, то подржавају.

Руско друштво осудило је Бугаре и требаће доста времена и такта, док Бугари у очима Руса буду оно што су били, Батенберг и Каравелов.

Долазак књаза Николе црногорског пријатно чуство побуђује.

У књажевој пратњи налази се и руски заступник на Цетињу. Кажу да га је књаз Никола само зато собом повео нек се увери, да књаза никакве т јне комбинације или скривене мисли у иноземство не воде, нит он нешто без знања и договора Русије радити жели. Овде су у искреност књаза Николе потпуно уверени и никад не сумњају да књаз Никола интересе своје отаџбине и пријатељство моћне Русије појмио неби.

Јуначки Црногорци увек су и доса, Русији и Русије се држали, зато ће Русија кад тад понајбоље за Црну Гору знати.

П.

Беседа Људевита Мочарија.

У саборској седници дне 8. фебруара о. г.

Поштоване кућо! Пошто дођосмо до ставке о школама, то држим, да ако прегледамо прилично дуги низ културних завода, који се у тој ставци налазе, није могуће, да му се не задовољимо и не обрадујемо. Заиста треба признати п. кућо, да је народ велике жртве принео за унапређење културе. Нема сумње, да се од принесених жртава и златан успех у погледу државне интелигенције види.

Али ипак има нешто п. кућо, што код ових наставних завода захтева да о њему врло озбиљно промислимо, а са чиме се ја од своје стране не могу задовољити А то је та околност, што се међу свима овде набројаним учевним, заводима, као год и међу оним државним заводима, којима је задатак народно образовање, нема ни једног једитог, у коме наставни језик не би био искључиво мађарски.

Овако стање п. кућо, не одговара оним захтевима, које грађани немађарске народности од угар

ЛИСТАК.

ДВЕ ПРЕДСТАВЕ.

Буде, да се у позоришту новског вечера прикажу два комада. Разуме се, прво долази један, па онда други. Али да се у једно и исто време прикажу оба комада, веда се ни замислити.

Па опет се то десило у недељу 26. јануара, у дворани српског народног позоришта. На позоришном листу је писало, да ће се приказивати: „Граничари“ од Фрајдеврајха. Отишао сам да гледам тај комад, али не могу о њему писати критику. Нећу да будем неправедан, јер ма да сам одседио цело вече на клупи, опет сам видио само почетак и свршетак.

Између прве и последње радње, одиграла се у позоришној дворани друга представа, и то у самој публици.

Но да вам опишем ту публику. Галерија је пуна, а у првим клупама има врло мало одраслих особа. Стајање и остала седишта заузели су махом ђаци. Има их до 300. Таман кад глумци одвираше први чин из „Граничара,“ отпоче први чин у публици.

Дозволите ми да крстим тај комад:

„ПОСЛЕ ПАТРИЈАРХОВОГ РУЧКА.“

Веома жалосно позорје, које се први пут дешава, од како је света.

ОСОБЕ:

Г. Васа Пушибрк, управитељ новосадске гимназије.
Ђаци.
Остала публика.
Глумци на бини.

Први чин. Г. Васа Пушибрк (враћа се из Карловаца са Германовог ручка У лицу је зажарен, у руци држи велики штап. Улази међу публику, окреће се и гледа по ђацима.) „А . . . а . . . а“ (Међу ђацима мало кретање.)

Г. Пушибрк. (Прилази једној гомилици ђака.) „Севај! Пакуј! Виш ти њи. Ко вам даде дозволу да дођете овамо? Пакуј! Хајд (Публика се окреће. Неколико ђака излазе покуњено на врата, други побегну на другу страну. Мањи ђаци скривају главу испод клупе.)

Г. Пушибрк: (Седа, гледа на бину, а сва остала публика на њега. После четврт сата понавља се опет стара сцена.) Пакуј! Зар још нисте изашли? Безобразници!

Неколико ђака: „Срамота вас је господине сад да изађемо“ . . . (Опет неколико ђака изађе. Они мањи бегају на други крај. Опажа се неко кретање.)

Глумци на бини: „Пардон господине обрштаре. Пардон!“

Г. Пушибрк лагано: „Пакуј кад кажем.“ (Љутито гледа у ђаке. Опет кретање међу њима. У том пада завеса.)

Г. Пушибрк: Ви сте . . . . ., безобразници, даћу ја вама, та вас треба с пандуром. Зар још не пакујеш! (Излази напоље кроз врата, мало после се враћа и седа у прве редове.)

Улази пандур: (Окреће се, приступа напред и вели): „Ко је ђак — напоље.“ (Међу ђацима кретање.)

Један господин из публике: (прилази пандуру и вели): „Ти си пријатељу овде да градиш ред, а не неред. Ђаци су платили.“ (Пандур излази.)

После оваког чуда, нек нико не тражи од нас, да донесемо критику на „Граничаре.“

Али ћемо главном јунаку оног другог комада г. В. Пушибрку да кажемо ово:

Ви господине нисте за позориште, то нам можете на реч веровати. Уместо да одиграте улогу образованог човека, ви упадосте у улогу „пустакомесара“ која има са лоповима посла, а не са мирним ђацима, па позвасте чак и пандура. То прелази сваку меру и ми би се огрешили о своју новинарску дужност кад то не би жигосали и узвикнули: „Окајте се господине у будуће таквих сцена, јер нисте за позориште.“

* * *

У уторак, 28. јануара, приказивало је наше народно позориште први пут: „Господар ковница.“ Позоришна игра у 4 чина, написао Жорж Оне, превео М. Ђ. Глишић.

Жорж Оне, написао је ову глуму по свом роману, који носи исти наслов. Тај роман доживио је преко 150 издања, а глума је приказана у Паризу преко 300 пута. Горњи роман изишао је недавно и у добром српском преводу а под рђавим насловом „Јогуница.“

У последње време ушло је у обичај, да се бољи романи прерађују у глуме. Понеки пут пође то добро за руком, али није сваки роман од таквог теста, да се из њега може умести добра глума.

Што се тиче „Господар ковница“ то је добар роман, а допадљива глума. Па опет ће сваки признати, да роман има много више вредности но глума. Глума је изведена са француском елеганцијом али је доста прозрачна, а канда и сивише нежна. Та претерана нежност побуђује у гледаоцу страх да није напослетку цело дело — болесно Критичар не сме очепати глуму снажним рукама, јер би се онда на сваки начин — разбила. Но било би штета да је човек разбије, јер има занопљивих лепота.

Судба грофице Кларе Болијеве је на почетку позоришне игре у процесу. У процесу јој је имање, у процесу јој је удадба, јер је тек верена. Но на брзо дознајемо, да је изгубила новац, па услед тог и себичног младожењу војводу Бљини-ја. Клара плаче за изгубљеним нитковом јер га љуби, а мало затим плаче, што је постала жена најбољег човека, господара ковница, јер га не љуби.

Клара се верила и удала господаром ковница из лажног стида и лакомислености па зато и страда. Да би показала свету и неверном војводи како није напуштена, она се решава у тренутку, и полази за недрага, полази за Филипа Дерблеја, који њу љуби, али кога она не љуби. Кад неверни војвода долази да се извини што ју је напустио, она узима Филипа Дерблеја за руку и вели: „Имам част да вам представим свог младожењу.“

Овај њен корак изненађује све присутне, изненађује и њену матер а понајвише њеног новог вереника. С тим се свршује први чин.

Други чин нам износи пред очи — брачну ноћ Клара се растаје већ и с последњом пријатељицом, још мало па ће да остане сама, а к њој ће да дође муж, доћи ће да тражи своје право, а она га не љуби У том часу овлада њоме неописан страх, она не може више да се гради сретна, не може да се претвара, но узвикује:

„Зар не видиш, у злу не видела, како се патим Ја ћу полудити . . . Бог убио оног кукавицу који ме остави, а ово је још гори кукавица што ме узе“ (Клара не зна, да она нема имања, па мисли, да ју је Дерблеј нешто и због новца узео.) И Клара наставља: „Од човека који ми је постао муж, хтела би да побегнем. Ја га мрзим.“

Клара остаје напослетку сама, а мало затим долази јој муж занешен љубављу. Оваку

ске државе а у интересу унапређења своје културе с пуним правом ставити могу; не одговара то законитом стању, не одговара закону о народностима од 1868. г. који је пак закон у крепости, шта више то је основни закон а са великог значаја свога, који народносно питање у опште у отаџбини нашој има. Прочитан је већ у овој кући онај одсек закона о народностима, што говори о наставном језику, али пошто сам искусио, да их има врло много, који би чисто волели да не знају да тај закон постоји: дозволите ми п кућо, да ја онај одсек. који се на ово односи још једаред прочитам. 77. одсек закона о народностима овако гласи: (чита.)

„Опредељење наставног језика у оним школама, које је држава односно влада већ подигла, или које ће по потреби имати у будућности да подигне спада, у колико то не би сам закон наређивао у министра јавне наставе. Али пошто је успех јавне наставе у погледу општег образовања и благостања и највиши циљ државе, дужан је министар у државним школама колико је год могуће настојати, да се становници ове државе, ма које народности они били, у оним пределима где се у већој количини налазе, могу у својој близини на матерњем језику своме изображавати све донде, докле више академијско образовање не почне.“

На тај закон позвао се п. мој посланички садруг Гурбан у свом јучерашњем говору, и на њему се оснивао читав говор му, и то у таком духу, да му ни п. г. министар председник није ништа замерио, па ипак је његов говор изазвао читав ред нападаја, признајем, да је то у овој кући било достојанствено, начином који приличи озбиљности те ствари, али не достојно ван куће, у штампи, где су п. г. посланика сумњичили, као да је он нешто незаконито захтевао.

Ја п. посланичка кућо! с признањем спомињем онај повољан обрт, који се приликом расправе о народносном питању у овој кући овом приликом показао; али на жалост то примећујем, да се и овом приликом показао уплив од шовинистичке струје која данас влада, да још непрестано постоји знатан неспоразум у народносном питању. Дозволите ми п. кућо посланичка, да учиним неколико кратких примедаба, у погледу неспоразума у овом питању, на оне изврсне беседе, које су у прекјучерашњој седници г. г. посланици гроф Алберт Апоњи и Десидерије Силађи изговорили. п. г. посланик гр. А. Апоњи, као што рече, са зебњом је пратио говор мог поштованог посланичког садруга Гурбана, што је он — т. ј. г. посланик Гурбан узео то за зло, што ми идемо за тим, да државним средствима у првом реду одомаћимо и остваримо мађарску културу.

Нека ми дозволи п. посланички садруг мој, да из говора п. посланичког садруга нам Гурбана не изводим, као да је он то за зло узео, што Угарска држава подиже у првом реду мађарске установе. Он је само то напоменуо као повреду, што, пошто је већ толико учињено на подизању завода са мађарским језиком, држава ама баш ништа није учињено у том правцу, да би се и народности на језику могле образовати — као што закон каже — докле више академско образовање непочне.

Мислим п. кућо, да у том погледу г. посланик Гурбан има потпуно право.

Не знам у колико су истините, у колико ли неистините оне тужбе, да т. ј. стоји ли то, да влада не само што се сама није старала о таким народносним школама, него је у томе још и пречила народностима, да из својих средстава подижу таке школе, рекох, не знам за извесно, да ли то стоји; али, да нема ни једне такове школе, која би о државном трошку, од опште порезе била подигнута, у којој би по закону, други наставни језик био, него мађарски, то чињенице без сумње потврђују.

И за разлог тај чињеници не може служити она лепа изрека поштованог посланичког садруга ми гр. А. Апоњија, по којој је мађарски језик у овој држави не само званичан језик угарске државе, него уједно и орган културног јединства у ком јединству треба да се слију сви грађани угарске државе.

Дозволиће те ми п. посланички садруже, али ова реч: културно јединство исто је тако метафизички израз, као што је назвао и п. посланички садруг ми Д. Силађи: спомињање израза државне идеје онда, кад треба о конкретним потребама државним говорити. То је такав појам, какав наученаци обично с тога постављају, да из њега по том могу по својој вољи нужну конзе венцију повући. Она идеја коју је п. посланички садруг ми о културном јединству поставио, по моме мишљењу, не значи ништа друго — ако хоћемо да је њене метафизичке љуске ослободимо — него, да је дужност угарске државе распростирати мађарски језик са свима средствима што држави на расположењу стоје, а то наравно не може другче бити, него на бројни уштрб осталих народности.

(Свршиће се)

Политички преглед.

Угарски сабор у седници од 8. фебруара наставио је просветни одељак прорачунске расправе Комлоши говори о аутономији католика. Чуди се што Угрон интерпелише министра о руковању католичких црквених добара. Министар није дужан дати одговора, па зато то у будуће нека не чини. Напослетку говори о оспособљењу школских надзорника. Трефор вели да је његова највећа жеља да просвета у народу напредује, с тога ће он у тој цељи све могуће чинити. Орбан вели да наименовања за школске надзорнике руководе протекције. Мочари говори о равноправности народности. Његов говор доносимо на другом месту овога броја у целости. Апоњи Алберт радује се што је од неких немађарских посланика чуо досад врло ретке лојалне и патриотичне речи. Према народностима влада у овом сабору једнако мишљење, па му је жао што је ту једнодушност Мочари пореметио. По Мочаријеви су назори само његови, а никако странке којој припада. Слаже се са Тисом и Силађијем, јер би грехота било потпомагати оне елементе који исповедају протудржавне назоре. Полемише са Мочаријем нарочито против онога израза да нема мађарске културе. Ирањи поштује ону храброст с којом је Мочари своме мишљењу израза дао. Но Мочари је исказао само своје назоре а никако странке. Мочари има право кад каже да закон а народностима треба извршивати, али само онда кад га не злоупотребљавају. Полемише с Мочаријем и завршује са опоменом: „Чувајмо се, да другима угађајући сами себи гроб не ископамо.“ Бабеш: народности се навек оптужују због недомољубља али кривица се не доказује. Неко је приметио нек се народносни закон само онда врши када га народности не злоупотребљују. Тога услова у закону нема. (Кретање.) Закон о народностима се не извршује а тужбе народности су оправдане. Зиманди говори о професорима а Херман о испитима на свеучилишту, после чега је седница закључена. — У седници од 9. фебруара говори Зиманди да владу при именовању професора руководе филосемитски назори. Трућија вели да влада не само да не чини ништа за просвету народности, већ им и препреке ставља. Говорили су још о разним школама Херман, Силађи, Тали и Трефорт, а Комлоши у особном питању.

Министарство трговине и обрта у Русији. Из руских листова дознајемо да је министарско веће подастрло цару меморандум, у ком се предлаже, да се оба одељка трговине и идустрије, који су до сад потпадали под министарство финанције, од овога оделе, и да се подвргну министарству трговине, које се има успоставити.

Вести из места и са стране.

☛ Због празника Три Јерарха излази овај број на по табака. „За трговачко-занатлијски део“ спремљени материјал употребиће се у идућим бројевима.

За Србе ђаке По руским листовима донели смо пре краткога времена вест, да је „славјанско благ. општество“ расписало стечај на више ђачких стипендија. Сада се та вест побија. У осталом ми ћемо се на надлежном месту обратити и дознати шта је у ствари.

Кикиндске ствари. Читамо у „Садашњости:“ „Жупанијска комисија, која је кикиндску општ. благајну визитирала, те извештајем својим катастрофи повода и основа дала, провела је пуну недељу дана у Мокрину, те и тамо општинску манипулацију темељно испитала. Из Мокрина вратила се у Кикинду и овде се од прошлог понедељника још и сад бави, прегледајући општинске књиге и испитујући силне људе Истрага распростире се сада на све гране општ. управе. Поступак жупанијске комисије у Кикинди, сада нам не даје само наде, него нам пружа чисто већ и гаранције, да ће досадашњим нередима да се стане на пут, да ће зло да се искорени, да ће законити ред да се успостави и снажном руком да се одржи. Жупанијска комисија прима сваку жалбу, била она од кога, и испитује је одма с места, а истрагу води јавно. Истрази присуствују скоро непрекидно три општ. представника, г г. Ђока Радак, Никица Јовановић и Леополд Дракслер. Они су од оно мало општ. представника, који неред нису никад помагали. У њи публика има пуно вере.“

Парастоси пок. Др. Суботића. У Панчеву је приређен парастос неумрлом др. Суботићу. То су исто учинили и Срби посланици у Загребу прошле суботе. На парастос у тамашњој српској цркви слегао се силан свет, грађанство и саборски посланици. После службе говорио је Др. Ђурић о покојниковом раду. Говор је био пропраћен са „Слава му!“

Беседа у Меленци. Меленачко срп. црк. певачко друштво приредило је на три јерарха о. год. Беседу с' игранком са овим распоредом: „Царју небесна“ од Р. Толингера, пева мешовити збор. „Уплив певања на народно образовање и васпитање“ говори М. Косовац. „По језеру“ од Вилхара, пева мешовити збор. „Лаку ноћ“ дует од Милчинског певају сопрани и алти. „Вила“ од З. Ј. Јовановића, декламује ђица Ната Јовановићева. „Е ту смо се нашли“ од ?. пева мешовити збор. „Смеса српских песама“ од Клајна, пева мешовити збор. —

Беседа у Мартоношу. Пишу нам из Мартоноша да је тамо српски школски одбор приредио на Св. Саву Беседу са игранком. Програм је био одабран, а састојао се из 4 песме и 5 декламација, које су све на опште допадање изведене. Гостију је било велик број како из места тако из околине. Приход 118 фор. иде фонду за одевање сиромашне српске школске деце. — Школски одбор заслужује највећу захвалност што приређује српску Беседу у Мартоношу, у мору туђинштине.

Трговина.

= **Нови Сад** 30. јануара (11. фебруара). Ни друга половина овонедељна није што бољега, већега рада и промета на нашој пијаци донела. Све је тихо без икаква промета. Довоза са храном нема ни шенице ни кукуруза не доспева на пијацу. Зоби и јечма већ од месец дана нема. Што се овдашње шенице за млинове пазари плаћа се по каквоћи 5—10 н. више него што цена беше, довле је с поља већи довоз био, но није зато још шеница на нашој пијаци ма што је довоз слаб, у оној мери у цени повисила, као што је то случај за минулих дана на будимпештанској пијаци био. На горњим пијацама влада чврст правац, а цене дневно напредују Да ли ће и горе дуго напредовати цене, или бар чврсте остати, неможе се сада за извесно знати, зависи од тога, хоће л и у коликој мери и када са америчких и индијских пијаца хране за Европу приспети.

На нашој пијаци плаћа се шеница прве каквоће 7 ф 40 н., средњи 7 ф., лакша роба 6 ф 80 н. Наполица 5 ф. 80 н. Јечам 4 ф. Зоб 5 ф 50—60 н. Кукуруз крњен 4 ф. 20—40 н.. некрњен 3 ф. 10—20 н.. 100 кгр.

Производи покрај врло слабе продаје у ценама без промене. Маст на више 46 ф. 50 н. до 47 ф., на мање 40—50 н. Сланина сушена 47—49 ф., паљена до 50 ф. од 100 кгр.

Свињи угојени покрај слабе продаје одржали цену из прошле недеље.

Вино. Продаја незнатна, цене без промене. Бело лањско 8—10 н.. шилер 8—12 н.. црно 18 до 24 н. Старо бело 20—12 н., шиљер 10—14 н. црно 32—40 н. Комовица 14—18 н,, шљивовица нова 18—24 н., стара фина роба 32—40 н. од 1 литре.

Најновије вести.

— Росбери је известио грчку владу да се Салисберијево држање према њој неће ни у колико изменути.

— О седницама конференције у Букурешту јављају да су већ истакнуте жеље Србије и Бугарске. Постигао се споразум о реду, којим ће тећи преговори О ратној отштети чека бугарски изасланик упутства.

— У Москви се врло добро примило, што је цар честитој Аксаковљевој удовици изразио жаљење, и признао, да је смрт њеног мужа велики удар по Русију.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 30. јануара у вече.)

Чаково. Множина овдашњих Срба честитали Бабешу и Мочарију у брзојавно на њиховим саборским говорима.

Бела Црква. Данас отправљена брзојавна честитка посланицима Бабешу и Мочарију.

Вршац. Срби Вршчани као поборници начела српске нар. слободоумне странке брзојавом поздравише посланике Бабеша и Мочарија са достојанствених им говора о народносним приликама у Угарској.

Београд. (Од нашег нарочитог извештача.) Изишао је указ, да се српска војска разоружа. Ово тумаче у хатар мира. Мадид-паши стигло наименовање. По претходаим договорима у Букурешту мир осигуран.

Лондон. У Лондону су престала буњења, о којима се у прошлим брзојавима јављало.

Петроград. Јуче се новоименовани српски посланик С. Грујић пријавио код цара.

Српско народно позориште.

(**Недељни ред позоришних представа.**)

У суботу 1. фебруара: **„Тражи се васпитач“**. Шаљива игра у 2 чина, с немачког превео М. Х. С—Й; Концерат г. **Душана Јанковића**, ликовоће српског певачког друштва у Руми, уз суделовање српске народне позоришне дружине.

А недељу 2. фебруара: **„Циганин“**. Позоришна игра у 3 чина, с певањем, написао Е. Сиглигети, посрбио Јустин М. Шимић, за српску позорницу удесио А. Хаџић, музика од А. Милчинског.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

На упражњено место учитеља на срп. вероисп. основној школи у Вел. Гају овим се стечај расписује.

Плата је на годину 200 ф. а. вр. у готов., три хвата дрва или 30 ф. у новцу 24 меца жита, 24 меца кукуруза, 4 лавца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, и слободан стан са вртом.

Учитељ треба да је сомборску препарандију свршио и да зна добро мађарски.

Рок стечаја до четрдесет мученика о. г.

Првенство ће при избору имати они, који докажу још и да су религиозно-моралног владања, без ког не може веронаука опстати.

Из седнице м. школ. одбора у В. Гају 26. јануара 1886. држане.

1—3 **Школски одбор.**

У КУЋИ под бр. 37. до краљ. суда у Новоме Саду има један дућан за издавање и то од 1. маја т. г. Упитати код кућепритјажатеља г. Паје Мачванског у Осеку. 1—3

ПОЗИВ.

„Српска читаоница у Новом Саду“ држаће своју **главну редовну годишњу скупштину** у недељу **2. (14.) фебруара** о. г. у **два** сата после подне.

На скупштину учтиво се позивају сви поштовани чланови читаонички.

Из седнице одбора „српске читаонице“ од 22. јануара (3. фебруара) 1886.

Др. Л. Станојевић с. р.
председник.

Стева Милованов с. р.
заменик и перовођа. 3—3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
Г. ГЕОРГИЕВИЋА
У НОВОМ САДУ

потребује за 1. март о. г једног спомоћника, и то који говори српски, мађарски и немачки. 2-2

сцену могао је изнети на позорницу само Француз, па опет да публика не мора сваки час црвенити. Из међу мужа и жене долази до судара. Дерблеј хоће да пољуби жену, она му нуди у незнању сав свој новац само нек је остави на миру. Напослетку дознаје Дерблеј прави узрок зашто је Клара постала његова жена, дознаје, да она још љуби војводу који ју је напустио.

У Дерблеју се пробуди прво очајање, па онда понос. Он плаче за изгубљеним рајем, он већ иде к њој да је удави, што се тако лакомислено, тако обесна смела титрати пуста девојка с његовом срећом, а напослетку јој поносно даје реч: да не живи за њега. „Ваше су собе тамо, моје су онамо. А ако доцније и усклечите преда мном, ја ћу вас одгурнути као што сте ви мене одгурнули. С овим се свршава други акт.

Кад се у трећем акту подиже завеса, ми дознајемо, да је Клара упознала свог мужа, да му се диви, да га — обожава и да је опет несретна, ал несретна зато, што је презрела најбољег и најдостојнијег човека. Ето у том лежи велика погрешка ове глуме. Како је Клара упознала мужа, како се у њој развијала љубав, то је веома занимљиво и психолошки описано у роману, али у глуми се то не види. На крају другог акта мрзи Клара, Дерблеја, на почетку трећег акта воле га.

Писац нам је дабогме веома вешто накнадно протумачио овај преврат, ал то може да буде у роману, у глуми је то погрешка. Да је писац између другог и трећег акта уметнуо још један акт, у коме нам показује, како се Клара лагано повраћа, да је направио прелаз, дело би му било далеко боље.

Но кад изузмемо ову крупну погрешку, писац је доцније лепо расплео догађај и ми на завршетку видимо мужа и жену у наручијама. Клара је љуто платила своју лакомисленост и женску сујету. Писац се шта више није задовољио да јој мори душу, он је казни и телесно, јер она бива рањена у руку То је по нашем мишљењу било излишно, јер је писац умео веома живо у III. и IV. чину да нам представи Кларино страдање, па је излишно било да је каштигује и — телесно.

Глумљење је ишло према нашим приликама у главноме добро. Ово је нузгредно речено, јер ми ћемо свој суд донети о нашим глумцима и глумицама првом приликом — уопште. С тога не помињемо сад оне, који заслужише да се спомену.

Још нешто. Овог вечера видисмо све саму свилу. Наше глумице имале су прилике да сваког акта обуку нову балску и посетну хаљину. Па опет се у томе поткрала г. Вујићки погрешка, која је чак и нами упала у очи, нами, који слабо гледамо на такве ствари. Гђа Вујићка је обукла црвену хаљину баш онда, кад дође да се мири с мужем, кад дође да оног, ког највише љуби испрати на — двобој. То не би и неће никад учинити жена у таквом душевном расположају.

—ша.

Власник и издавалац Милица Томић рођ. Милетић. Одговорни уредник Јаша Томић. Српска штампарија дра Светозара Милетића.